

Crisis in de kinderopvang

9 actoren en 9 uitdagingen

Voorstelling

- 1990 UnieKO
 - Tekort aan (flexibele) kinderopvang
 - Ontstaan mini-crèches - SZOO tussen oo en grote instellingen -
 - + 25000 plaatsen
- 2021 Signaal vanuit de Kinderopvang
 - Protest 16 mei 2021

UnieKOsignaal

Vanuit de geschiedenis crisis begrijpen

2000 basissubsidie

2009 evenwicht 50/50 IKT en vrije prijzen (zelfst. vs. gesubs.)

2009 invoering IKT in zelfstandige kinderopvang

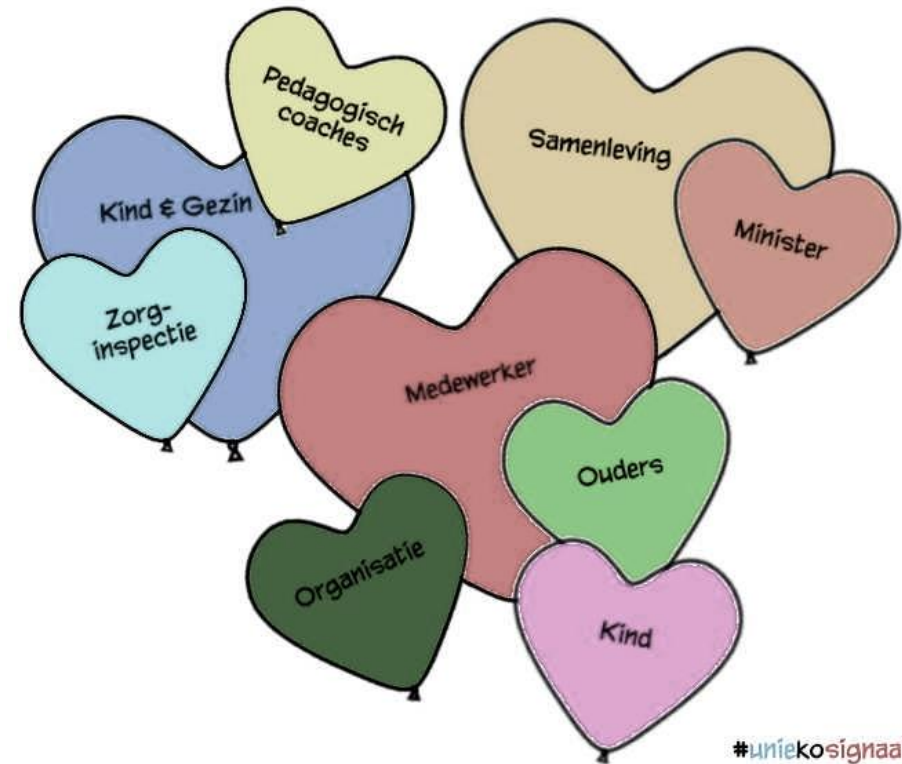
- marktverstoring 75/25
- Gesubsidieerde opvangprijs 14,16€

2014 decreet B&P

- Iedereen vergunning + bescherming van de markt (financieel, diploma, ...)
- Gelijkschakeling regelgeving groeps- en gezinsopvang
- Subsidietrappen én gelijke pedagogische norm

9 actoren 9 uitdagingen voor de 1000 eerste dagen

1. Ratio
2. Ouders
3. Team
4. Organisatie
5. Kind en Gezin
6. Zorginspectie
7. Coaches
8. Samenleving
9. Minister van Welzijn

1. Kind

{Rechtzetting}: **Ratio**

- Zelfde ratio als voor 2014
- Verschil 'nu' is enveloppe- t.o.v. prestatiesubsidie
 - Dagelijks 16000 plaatsen leeg
 - Decreet regelgeving gelijk - ratio is gebleven

'Nu' verlagen van de ratio?

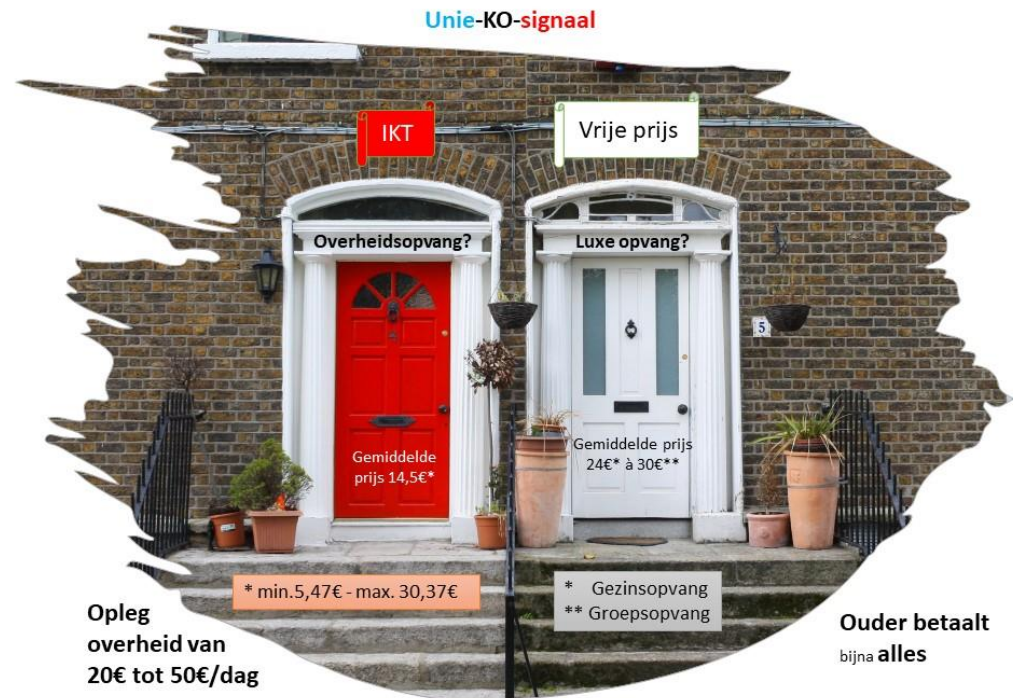
- Wat met vrije prijzen? 33% prijsstijging?
- Ook IKT kan dit niet.

1. Kind

Voorstel UnieKOsignaal:

- Kind-begeleiderratio vanuit pedagogische bril:
 - Tijd om te wennen
 - (Zorg)noden van de kinderen op dat moment
 - Draagkracht begeleiders
- Subsidiëring afstemmen op het kind en zijn gezinssituatie
 - Specifieke noden
 - Kwetsbare situatie
 - Arbeidsflexibiliteit

2. Ouders

2. Ouders

- Perceptie (ook voor samenleving)
 - Transparantie vanuit de overheid - hoeveel subsidie voor mijn kind
- Keuzevrijheid
 - KO nabij - groot of kleinschalig
 - Gelijke rechten op financiële ondersteuning
- Consumptieprijzen
 - Niet relevant.

2. Ouders

Voorstel UnieKOsignaal:

- Vraaggestuurde financiering (transparantie)
- Keuzevrijheid voor ouders realiseren
- Ouderparticipatie
 - Betrokkenheid in kwaliteitsbepaling
 - Gehoord worden bij klachten of handhaving
- Tarief voor opvang
 - Zijn grensbedragen realistisch?
 - Automatische rechtentoekenning (specifieke noden, kwetsbare situatie, arbeidsflexibiliteit) via IKT

3. Team

Elke medewerker verdient gelijke kansen, maar krijgt die niet...

*Bruto loon kinderbegeleider groepsopvang volgens barema subsidietrapp - Startende werknemer 21 jaar

- Verschillen in loonbarema
 - Rem op flexibiliteit (IKT-mix)
 - ≠ eenvoudigere jobinvulling
- VIA6
 - Impact op T2b en T2a >> gesubsidieerde loonkost!
 - T1-initiatieven benadeeld

3. Team

- Tekort aan medewerkers
 - Draagkracht onder druk
 - Minder subsidies betekent meer taken voor de kinderbegeleiders (+ logistiek, administratie, onderhoud, ...)
 - Vacatures in onderwijs
 - Ruime toepassing sui generis-statuuut
- Opleiding
 - Tekort aan instroom + geen knelpuntberoep à la 'vaardigheid verwerven'
 - Ontoereikende uitstroom

3. Team

Voorstel UnieKOsignaal

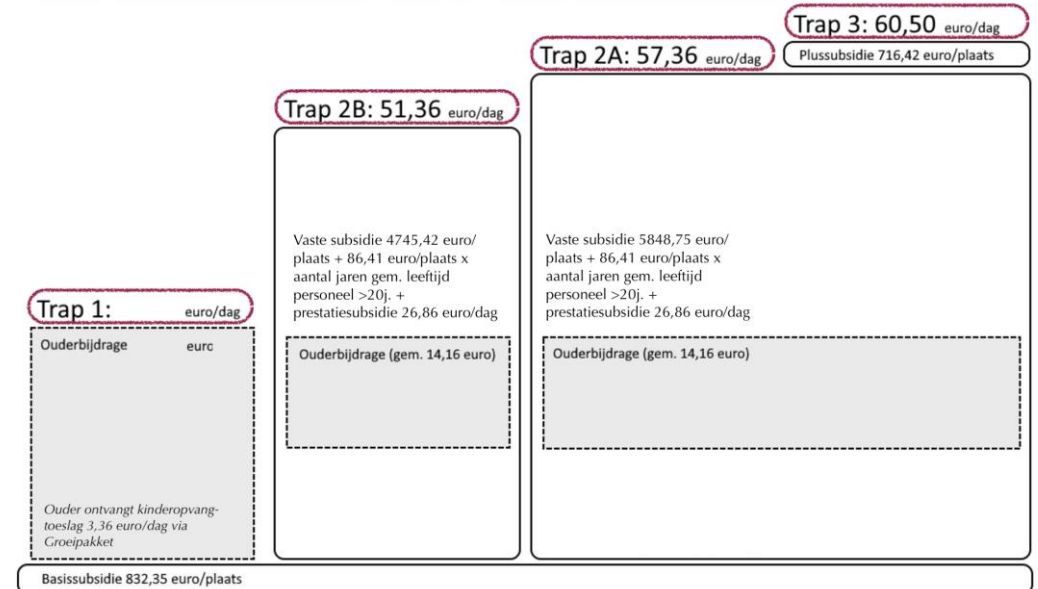
Geen zorg, geen onderwijs? Wel maatschappelijk belang!

- Opwaardering beroep = personeelstekort tegengaan
- Versterken opleiding(en)
- Multidisciplinair team mogelijk maken

4. Organisatie

- Marktverstoring
 - 75% IKT was het doel, toch nog uitbreiding nodig?
 - Nieuwe plaatsen of omwisseling in de praktijk?
 - Bezettingsgraad? Aantal openstaande plaatsen per dag?
 - Teveel stoppers?

In elke trap hebben ouders dezelfde verwachtingen, is de pedagogische norm dezelfde én verdienen de kinderen steeds de beste begeleiding.

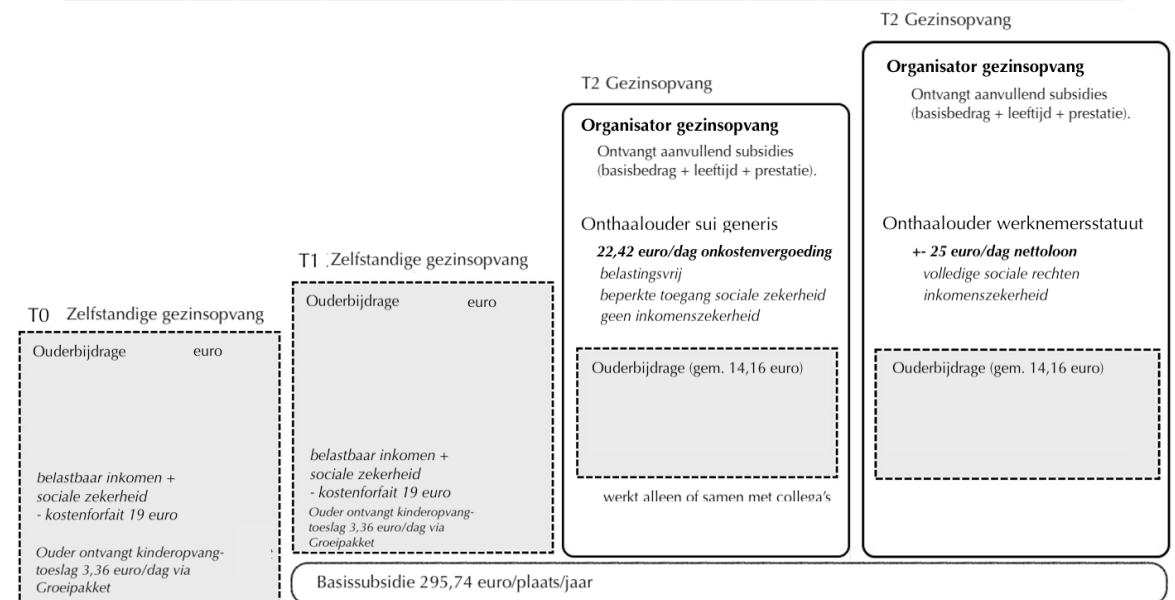

* bedrag per dag berekend op 100% bezetting bij 220 openingsdagen met een gemiddelde leeftijd van 30 jaar van het personeel

4. Organisatie

- Groepsopvang samenwerking
 - Sui generis-statuuat in andere dan eigen woning
 - Organisator gezinsopvang creëert binnen zorgregio groepsopvang

In elke trap hebben ouders dezelfde verwachtingen, is de pedagogische norm dezelfde én verdienen de kinderen steeds de beste begeleiding.

4. Organisatie

- Subsidiëring in de praktijk
 - Decreet: beloftevolle aanzet, zonder afgestemd budgettair kader.
 - Samenvoeging 2 systemen: louter prestatie én enveloppesubsidiëring
 - Zelfde kwaliteitsvoorwaarden (gem. 14,16€ ↔ vrije prijs)
 - Flexibiliteit en sociale functie onder druk
 - Bestellen is betalen
 - Lager % prestaties levert in IKT een voordeel op
 - Ondernemen in de kinderopvang?
 - Omwisseling in plaats van groei in aantal plaatsen

4. Organisatie

- Beleidsvoerend vermogen
 - Keuze specifieke vorm rechtspersoonlijkheid \neq aantonen beleidsvoerend vermogen
- Een vergeten groep?
 - Zelfstandige gezinsopvang
- Corona

4. Organisatie

Voorstel UnieKOsignaal

- Alle vormen van kinderopvang gelijke kansen
 - Groot of klein, gezins- of groepsopvang, zelfstandig of niet, ...
 - Discriminatie in vorm van ongelijke subsidies wegwerken
- Sociaal ondernemerschap mogelijk maken
 - Aandacht voor kind en ouder
 - Aandacht voor participatie én kwalitatieve werkomstandigheden
 - Welbevinden en betrokken van ALLE medewerkers
 - Financiële en bestuurlijke transparantie en goed bestuur

5. Kind & Gezin, agentschap Opgroeien

- Samenwerken
 - Belangrijke partner staat zelf onder druk:
 - Dossierbeheer
 - Dossierkennis
 - Kennis organisatorische aspecten kinderopvang
 - ...

5. Kind & Gezin, agentschap Opgroeien

Voorstel UnieKO signaal: Partner van de kinderopvang

- Kind & gezin (Opgroeien) is een partner van de kinderopvang
 - Coachende houding
 - Transparant
 - Informeert en responsabiliseert
 - Efficiënt, effectief en innovatief
- Informatieplicht naar de ouders
- Goede regelgevende basis voor toezicht en handhaving
- Subsidiëring koppelen aan outcome, efficiëntie, innovatie en kwaliteit van de organisatie

6. Zorginspectie

- Kwaliteit in de kinderopvang
 - Meer dan eenmalige observatie, steekproef van procedures en administratieve verplichtingen
- Objectieve beoordeling?
 - Aanpak in procedures en regelgeving \neq praktijk
 - Op iedere plek op regelmatige tijdstippen?
 - Steeds onaangekondigd (uitz. infrastructuur en boekhoudkundige controle)
 - Elk initiatief volgens zelfde standaard?
- Efficiënte administratie?
 - Naast de werkuren in de opvang, oog voor draagkracht?
 - Invulfiles, niet afgestemd op de situatie/noden schieten jammer genoeg hun doel voorbij

6. Zorginspectie

Voorstel UnieKOsignaal

- Handhaving én bekrachtiging
 - Korte en meer controles
 - Gespecialiseerde controle is duidelijker voor ondersteuning en verbetering
- Ouders betrekken in de kwaliteitsbepaling en beoordeling
 - Leesbaar openbaar verslag met weerwoord organisator
- Doelregelgeving als goede basis voor handhaving en toezicht
 - Overall evenveel en gelijke controles
- Administratieve lastenvermindering
 - Coaches controleren op hun begeleiding - op procedures? i.p.v. verantwoordelijke

7. Pedagogische coaches

- Deficitdenken
 - 'Bepaalde groep' helpen om zo goed te worden als 'anderen'
 - Diversiteit en verscheidenheid onder druk
- VIA6 in de praktijk
 - Geen 'helpers' aan de zijlijn nodig
 - Structureel meer handen op de werkvloer nodig
- Mentees in de praktijk
 - Structurele groei naar meer kwaliteit?
 - Brandjes blussen bij meest urgente knelpunten?
 - Draagkracht en draagvlak onvoldoende aanwezig

7. Pedagogische coaches

Voorstel UnieKOsignaal:

1. Alle initiatieven uit overlevingsmodus halen
 - Gelijke kansen voor elk initiatief
 - Voldoende gekwalificeerde handen, correct verloond én met een werkbare kind-begeleidersratio
2. Er ontstaat opnieuw ruimte voor kwaliteitsverbetering
3. Ondersteunende coaching
 - Inzetten op creatieve ruimte en doorbreken patronen
 - Is er voldoende ervaring, diverse expertise en menskracht aanwezig bij Mentees?

8. Samenleving en Lokale overheid

- Diversiteit in kinderopvang noodzakelijk, zowel klein als groot
- Lokale samenwerking: LOK, LK, HvhK, samenwerkingsverband BO, ...
 - Niet aanwezig = geen kansen
 - Geen garanties?
 - Transparantie & neutraliteit
 - Opportuniteitsadvies: opgebouwd op?
- Goed bestuur?

8. Samenleving en Lokale overheid

Voorstel UnieKOsignaal:

- Competent systeem van inspraak noodzakelijk
 - Zonder inherente keuze beter/slechter
 - Belangrijk voor: sociale functie, flexibiliteit, diversiteit, specifiek noden
- Nieuwe, transparante, procedures
 - Vergunningsaanvragen
 - Programmatie en toekenning subsidies
 - Neutrale en onafhankelijke begeleiding en recht op advies realiseren
- Transparante rol van lokaal bestuur in vergunningen en subsidies
 - Lokale besturen ondersteunen in hun rol
 - Geen kwaliteitsbepaling door lokale besturen
 - Transparantie financiële e.a. ondersteuning in kinderopvang

9. Minister van Welzijn

- Beleid in de praktijk:
 - Ondernemers gooien handdoek in de ring
 - Beleid versterkt historisch gegroeide verschillen
 - Fnuikt diversiteit
 - Kinderen en ouders krijgen niet de aandacht en gelijke kansen die ze verdienen
 - Onvoldoende uitgewerkte aanpak over beleidsdomeinen heen
 - Angstcultuur na pandemie, niet wenselijk

9. Minister van Welzijn

Voorstel UnieKOsignaal:

- Versterk de driehoek van ouders, kinderopvang en overheid
- Apprecieer elke vorm van kinderopvang
- Overstijg verdeeldheid en werk structurele ongelijkheid weg
- Subsidiëring met incentives voor kwaliteitsverbetering
- Act now!
 - Veel organisatoren stoppen en laten zich overnemen
 - Doorbreek de vicieuze cirkel

Nawoord

Veel mensen willen nog werken met kinderen!

Maar:

- Crisis hoofdzakelijk in laagste subsidietrappen (T0, T1 en T2B)
- Te lage verloning
- Te veel tristesse, wantrouwen en kwaadheid
- Gebrek aan respect en vertrouwen

Dringend:

- 1. Gelijke financiële waardering in kinderopvang*
- 2. Gelijke kansen om te ondernemen*
- 3. Investeren in het voordeel van het kind, de ouder en de bestaande initiatieven*
 - Behoud van plaatsen*
 - Benutten van de plaatsen (bezettingsgraad)*
 - Automatische rechtentoekenning voor ouders*